

Fjárlaganefnd Alþingis

Austurstræti 8 - 10

101 Reykjavík

Reykjavík, 18. október 2024

Efni: Umsógn um frumvarp til fiárlaga 2025. Þingskjal 1 - 1. mál. 155. löggjafarþing 2024–2025.

Afreksstarf í íþróttum á Íslandi, til framtíðar

Í frumvarpi til íjárlaga 2025 er meðal annars gert ráð fyrir óbreyttu framlagi til Afrekssjóðs ÍSÍ (392 m.kr.) og fram kemur í íjárlögum ársins 2024 (sbr. málaflökk 18.40 í yfirliti 2 í fylgiriti íjárlagafrumvarpsins). Það eru mikil vonbrigði að íjáhæðir í Afrekssjóð ÍSÍ og til afreksstarfs skuli ekki hafa verið hækkaðar.

Unnið hefur verið að bættri umgjörð afreksíþróttá Íslandi í tvö ár og gríðarmikið starf liggur að baki þeirrar vinnu. Starfshópur á vegum mennta- og barnamálaráðuneytis var skipaður í janúar 2023 um stöðu og réttindi afreksíþróttafólks og skilaði hópurinn skýrslu í apríl 2024 þar sem staðan í málaflökknum var skýrð og margar tillögur voru settar fram um aðgerðir til að efla og styrkja afreksíþróttastarfið í landinu. Miklar væntingar eru af hálfu íþróttahreyfingarinnar um framgang þessara tillagna enda um umbyltingu að ræða í umgjörð afreksíþróttafólks á Íslandi. Markmiðið með þessari vinnu er að gera umgjörð um íslenskt afreksíþróttafólks sem næst sambærilega við það sem er hjá þjóðum sem viðberum okkur helst saman við. Tillögurnar fela meðal annars í sér:

- Stofnun Afreksíþróttamiðstöðvar Íslands. Mikilvægt hlutverk hennar er að styrkja sérsambönd og íþróttafélög að sinna sínu afreksstarfi. Einnig að bæta umhverfi og efla starfsumhverfi íþróttapjálfarans, með því að efla menntun, þekkingu og hæfni þeirra. Þar mun starfa öflugt fagteymi sérfræðinga og ráðgjafa frá átta ólíkum fagsviðum íþróttá.
- Hækkun framlags til Afrekssjóðs ÍSÍ.
- Stofnun launasjóðs afreksíþróttafólks og þjálfara til að styðja við afreksíþróttafólkið og tryggja þeim vinnumarkaðstengd réttindi.
- Aukið fjármagn til íþróttahreyfingarinnar til að lágmarka kostnaðarpátttöku iðkenda í landsliðsstarfi. Háar greiðslur foreldra vegna þátttöku barna og unglunga í landsliðsverkefnum eru til þess fallnar mismuna einstaklingum eftir fjárhag foreldra.
- Aukið fjármagn til ferðasjóðs íþróttafélaga til að koma til móts við aukinn ferðakostnað einstaklinga og félaga af landsbyggðinni.
- Hækkun fjárframlags til reksturs sérsambanda.
- Hvatakerfi sem hefur það að markmiðið að efla og styrkja afrekssvið framhaldsskólanna.
- Efling samvinnu og tengsla Afrekssmiðstöðvar við grunnskólastigið og þjálfun ungmenna í íþróttafélögum, auk foreldrafræðslu.
- Aðgerðir til að hlúa að efnilegu íþróttafólki og draga úr brotthvarfi unglunga úr íþróttum.

Mikil vinna hefur verið lögð í að kynna tillögur starfshópsins fyrir öllum þingflokkum og að störfum er þverpólítísk þingmannanefnd sem unnið hefur að málinu.

Gríðarlega mikilvægt er að halda takti í þessari vinnu svo hægt verði að ná þeim árangri sem stefnt hefur verið að enda hefur mikil orka og tími farið í undirbúning þess og úrvinnslu.

Krafa er gerð um að íþróttahreyfingin fái þann stuðning sem rætt hefur verið um til að hægt verði að tryggja faglegt og gott afreksíþróttastarf í landinu. Til þess þarf stóruaukið fjármagn til málaflökksins eins og kynnt hefur verið. Það væri mikill skaði fyrir hreyfinguna ef tímabundið ástand á Alþingi leiddi til þess að þessi áform verði að engu.

Vert er að minna á að í núverandi stjórnarsáttmála kemur fram að unnið verði með félagasamtökum að því að efla umgjörð um afreksstarf íþróttafólks. Þá kemur fram í fjármálaáætlun 2025 -2029 að meginmarkmið stjórnvalda á sviði íþróttá- og æskulýðsstarfs er að auka gæði og styrkja faglega umgjörð um skipulagt íþróttá- og æskulýðsstarf.

Gerðar eru miklar kröfur til íþróttahreyfingarinnar, allt rekstrarumhverfi hennar hefur orðið mun erfiðara og launakostnaður hefur einnig stórukist.

Staðan innan Bogfimisambands Íslands er slík að þátttakendur og aðstandendur standa undir kostnaði landsliðsverkefna að stærstum hluta. Sökum íjárskorts byggist endanlegt val íþróttafólks í landsliðsverkefni oft ekki á því hvaða íþróttafólk er líklegast til þess að ná árangri fyrir þjóðina, heldur á því hvaða íþróttafólk hefur efni á því íjáhagslega að taka þátt fyrir þjóðina. Fjárhagur og búseta íþróttafólks og aðstandenda er því einn stærsti þáttur þess hver kemur fram fyrir Íslands hönd. Íslensk ungmenni í afreksstarfi standa þar verst af vígi og hafa í dag ekki sömu tækifæri og samaldrar sínir í nágrannaþjóðum. Þetta þarf að laga.

Bogfimisamband Íslands hvetur íjárlaganefnd eindregið til þess að margfalda framlag til afreksstarfs í samræmi við tillögur starfshóps á vegum mennta- og barnamálaráðuneytis og þverpólítísku þingmannanefndarinnar.

Með virðingu og von um góðar viðtökur.

Guðmundur Örn Guðjónsson, formaður Bogfimisambands Íslands